

בבית המשפט העליון בשבתו כבית המשפט הגבוה לצדק

בג"ץ 3764/16

לפני: כבוד המשנה לנשיאה אי רובינשטיין
כבוד השופט ע' פוגלמן
כבוד השופטת ד' ברק-ארז

העותרים: 1. עלי
2. המוקד להגנת הפרט מיסודה של מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר

נגד

המשיב: המפקד הצבאי לאיזור הגדה המערבית

עתירה למתן צו על תנאי

תאריך הישיבה: י"ג באייר התשע"ז (9.5.2017)

מזכירת הרכב: גל בן חיים
קלדנית: ענת

בשם העותרים: עו"ד נאסר עודה; עו"ד עביר

בשם המשיב: עו"ד יונתן ברמן

פרוטוקול

1
2 כבוד המשנה לנשיאה אי רובינשטיין: ראינו הרבה תיקים שמוגשות עתירות יום לפני הדיון
3 למשל איסור יציאה מהארץ והעתירה נמחקת כי העניין הסתדר. אז השאלה מדוע זה לא יכול
4 להסתדר מלכתחילה מבלי שיוגשו עתירות? הפן היותר חשוב הוא שהיחס הרצון לשפר, אנו לא
5 חושבים שמישהו רוצה להרע, אבל הרצון לשפר את היחס בנושא בעיות הפלסטינאים בשטח!
6 וזו המטרה של ההליך הזה שהוא מעבר לעתירה ההיא שנמחקה והסתיימה. יש מטרה ציבורית
7 לתיק הזה.
8
9 עו"ד ברמן: אין מחלוקת שביהמ"ש הנכבד קיבל את הזרקור לנושא הבעייתי שצריך לטפל.
10 בסוגיה הזו ראינו לא מעט כשלים שרובם ככולם הן טעויות אנוש. מדובר במנגנון שכולל כמה
11 משתתפים ובכל מהשלבם יכולות להיות טעויות. כל אחד מהשלבים יש מקומות שיכולים ליפול
12 בין הכיסאות. מטרת המהלך הוא לנסות לשים באמצע אילו שהם תמרורים, מקומות שגורם
13 יוכל לבדוק איפה עומד הטיפול בבקשה. הדבר שאנו רוצים למנוע זו חריגה מהנהלים. כלומר,
14 גם הבדיקה עורכת זמן, גורמי הביטחון כדי לבדוק כאשר בסופו של דבר מדובר פה במניעה

1 ביטחונית וגם לייתר עתירות מיותרות שמעמיסות על כל הגורמים. הדבר הראשון זו בקשה
 2 פנימית, לאחר פרק זמן שעדיין לא היה מענה, זה יופנה לגורם מקצועי שיטפל בנושא במועד.
 3 העתירות של העותרים שהפנו אליהן, בדקנו וראינו מתי להניף את הדגל. זה בהיבט של מנגנון
 4 הביקורת שאמור למנוע תקלות. באם יש בעיה מערכתית צריכים למצוא פתרון.
 5 במסגרת הטיפול, העותרים אומרים שהדבר הזה החריף את המצב, הדבר הזה נעשה לפני מספר
 6 חודשים, כלומר קשה לומר בשלב הזה לשיטתנו לטעון שזה לא מוצלח. יש קשיי הסתגלות וזה
 7 דבר שטעון העברה מלמעלה למטה וזה עורך זמן.
 8 עשינו איזה מהלך ואנו סבורים שצריך חידוד עם הנחיות. התקלות שהיו בבדיקה אנו כן
 9 פתוחים לשמוע ולקיים שיח בעניין הטענות של העותרת בדבר קושי נגישות, קושי לקבל מענה,
 10 באם התקבלה תשובה, אז את הדברים נבדוק וניתן תשובה שתניח את דעתם של העותרים
 11
 12 כבוד המשנה לנשיאה א' רובינשטיין: הכתובת הכי יעילה שהיא גם נגישה, כלומר היא יכולה
 13 להזיז עניין, זה חשוב מאוד. גורם שאליו אפשר לפנות.
 14
 15 עו"ד ברמן: אמרנו שיכולות להיות בעניות שונות. כדי לאתר את הבעיות צריך לאתר את הבעיה
 16 ולטפל בה זמן אמת, כלומר למנוע חריגה.
 17
 18 סגן ראש המנהל האזרחי אלוף משנה אורי מנדס: אומר שני מלים על הכללי, מפאת הזמן לגבי
 19 16 העתירות מאוגוסט עד סוף מרס שנה זו, מאז 850 בקשות שהוגשו למנהל האזרחי שמתוכם
 20 נענו 769 ו- 69 מקרים אנו צריכים לטפל. מניעת יציאה יש בה סוגים שונים. היו מעל 4900
 21 פניות שהוגשו. כתוצאה מהפנייה שנעשתה באוגוסט, ניסינו לעשות הליך, גוף שיטפל בנושא
 22 מתוך מחשבה שנצליח לתת מענה לכל אחד בצורה טובה יותר. העתירה הזו מראה כנראה
 23 שטעינו ועלינו לפעול בצורה טובה יותר. השקעת משאבים תהיה באמצעות טיפול בפניות ציבור
 24 שהוא יהיה איש קבע וכן יהיו מענות לציבור באמצעות מחשוב.
 25
 26 עו"ד עודה: אזכיר שמדובר פה ב-16 עתירות בחלוף תקופה ארוכה. בנוהל אין שום מענה
 27 למקרים דחופים.
 28
 29 עו"ד ברט: כתבנו שכאשר הטוען פונה יש גורמים למת"ק אפשרות לתת מענה.
 30
 31 כבוד השופטת ד' ברק-ארז: האם יש לכם סטנדרט אובייקטיבי? יכול להיות שיש דברים
 32 מוסכמים שהם דחופים ולקבל טיפול מהיר בנושא הזה, כמו פטירה, מצב רפואי של מחלה
 33 סופנית.
 34
 35 ראש המנהל האזרחי אלוף משנה אורי מנדס: אני מבין את הנושא, ולא ניתן לקבוע בהם
 36 מסמרות, לא ניתן לקבוע כללים, אנו מודעים שמדובר בבני אדם וכל אחד בפני עצמו. האפשרות

1 שאדם יגיע בעצמו כלפי הקצין שלנו שיטפל בפניה. זו השיח הזה הוא יותר אנושי ויכול להבין
2 ללבו של האדם.

3
4 כבוד השופטת ד' ברק-ארז: אולי מבלי למצות יכול להיות בכל אופן קווים מנחים לגבי פניה
5 דחופה. אני אומרת זאת במחשבה בלבד.

6
7 עו"ד עודה: אנו לא מגישים עתירה דחופה על מי שמבקש לבקר את האחות שלו למשל, בדרך
8 כלל פניות דחופות מוגשות בנושא טיפול רפואי, אם זה לימודים.

9
10 כבוד השופט ע' פוגלמן: אדוני ישים לב, גם בנושא לימודים, הפנייה מלכתחילה לא היתה
11 בלוח זמנים כזה, אגב שניתן היה לטפל בזה בעוד מועד.

12
13 כבוד המשנה לנשיאה א' רובינשטיין: למשל רישום ללימודים, יש בדרך כלל מתן טווח.

14
15 עו"ד עודה: לצערי זו אחת הבעיות כאשר מי שיש איסור יציאה ורק כאשר הוא מגיע לגשר
16 אומרים לו שהוא מנוע, אז עד שהוא חוזר ומפנים אותו למשרד באזור מגוריו, או שהוא פונה
17 למשהו כי הוא לא יכול לייצג את עצמו. אפשר להגיש בקשה לבירור ותוך 4 ימים מקבלים מענה
18 בסוגיה, אבל לא כל אחד יודע. כל אדם שיוצא והוא יודע שהוא לא מנוע, ורק כאשר הוא מגיע
19 לגשר הוא יודע על כך.

20
21 כבוד המשנה לנשיאה א' רובינשטיין: שיגיש בקשה מלכתחילה בשלב מוקדם. יש כאלה
22 שיכולים לשער שאולי חלילה יש פוטנציאל למניעה.

23
24 כבוד השופטת ד' ברק-ארז: נשיאה ללימודים, זה דרך שכרוך בתהליך. אנשים לא טורחים
25 מראש לבדוק?

26
27 עו"ד עודה: אנו מדברים פה גם על דברים יותר דחופים, למשל חתונות, לוויית.

28
29 כבוד השופט ע' פוגלמן: חתונות ולימודים זה דבר שאפשר לברר קודם.

30
31 כבוד המשנה לנשיאה א' רובינשטיין: זה לא סותר את מה שאנו מדברים אל מול המנהל
32 האזרחי, אבל שכל ישר.

33
34 עו"ד עודה: אתייחס לדברי אדוני כאן, שאמר שיש מאות פניות משנת 2014-2016, 50 אחוז
35 מהעתירות התייתרו.

36
37 כבוד המשנה לנשיאה א' רובינשטיין: אדוני מבין שבגלל זה אנו פה.

1
2 כבוד השופט ע' פוגלמן : אני מראה לכם את התמונה הכללית וגם המצב הנוכחי הוא לא מצב
3 תקין.

4
5 עו"ד עודה : אנו מאוד מעריכים שהם עומדים לשפר את המצב. נשמע שמדובר כאילו במנגנון
6 חדש, אבל בעצם מדובר באותו נוהל משנת 2008. עצם כל ההליך כיצד מגישים בקשה, מדובר
7 עדיין באותו תהליך.

8
9 כבוד השופטת ד' ברק-ארז : אבל שמענו שיש כוונה להגשת משופרת. שהמצב לא ימשיך כך.

10
11 עו"ד עודה : דבר כזה צריך פרק זמן נוסף לצורך למידה והסתגלות. פה מדובר על חיי אנשים
12 וזכויותיהם, ואנו עדיין לא רואים שיש פתרון לכל הבעיה המערכתית.

13
14 כבוד המשנה לנשיאה א' רובינשטיין : אדוני עכשיו קיבל מינוי בתור בכיר במנהל האזרחי, מה
15 אדוני עושה בשביל שזה יהיה יותר טוב כאשר יש אילוצים?

16
17 עו"ד עודה : למשל זמינות של המת"ק שאנו רוצים לבדוק באם יש תשובה, לדוגמה הם מזמנים
18 רק בשני ימים שזה ביום ב ו-ד בשעה 12.00. באם אני רוצה לברר ביום ג , אין מענה. יש
19 מת"קים שמוסרים תשובות רק בטלפון ואנו עדיין צריכים להתווכח שתימסר תשובה בכתב.
20 שביקשנו תשובה בכתב החיילת שם אמרה שהיא לא יודעת כיצד לתת תשובה בכתב. מת"ק לא
21 יודע להתנהל עם הנוהל שקיים כבר עשר שנים. מפנה ללוחות הזמנים- מצטט. אנו מדברים פה
22 על מאות, אלפים תושבים שצריכים לתכות ליום ספציפי על ידי לקבל תשובה.

23
24 כבוד המשנה לנשיאה א' רובינשטיין : אדוני מדבר על הזמינות של המת"קים. אני מדבר על
25 שעות עבודה שלהם.

26
27 עו"ד עודה : דבר שני, אני חושב שמנגנון של טיפול במקרים הדחופים יכול לייתר את הפניה
28 לערכאות וזה חשוב. דבר נוסף, בעצם לפני כמה שבועות באי כוח המשיב הצהירו שהמניעות
29 נבדקות פעם בשנתיים. אף אחד לא בודק את זה במשך שנתיים. זה חשוב על מנת לייתר את
30 הפניות המנהליות וגם הפניות לערכאות. שתהיה איזושהי בדיקה לפחות פעם בשנה, פעם בחצי
31 שנה. עצם שהפנייה לא נבדקת במשך שנתיים?

32
33 כבוד המשנה לנשיאה א' רובינשטיין : העלה כאן מר עודה שלוש נקודות, נקודת פרקטיות,
34 הזמינות של המת"קים ומר מנדס בהגינותו טען בנושא, שלישית זה נושא בדיקת זמינות.

35
36 עו"ד ברט : אנו גם נכונים לבדוק.

1 כבוד המשנה לנשיאה אי רובינשטיין: כמה זמן אתם צריכים כדי לתת תשובה לדברים האלה,
2 כלומר בעקבות הדיון ובעקבות ההודעות?

3
4 עו"ד ברט: לגבי נושא מת"ק כזה או אחר שלא ידעו כיצד לתת תשובה בכתב, אני אמרתי שאנו
5 נמצאים כרגע בתחילת ההליך. ברור שטלפון ופקס זה לא המחר וצריך למצוא דרכים כדי
6 למצוא תקלות. זה דבר שאנו נבחן ונדע כיצד ליישם אותו. כל דבר לוודא לוקח זמן. אנו
7 מבקשים 21 יום על מנת לתת מענה בנושא.
8 לגבי המקרים הדחופים, אי אפשר מראש על פני הדברים להגדיר, אנו שומעים את הדברים ואנו
9 נשקול מה ניתן לעשות. זה מוסיף איזשהו אלמנט.

10
11 כבוד המשנה לנשיאה אי רובינשטיין: יש דברים במחלוקת.

12
13 עו"ד ברט: נכון שיש דברים במחלוקת, אנו נשקול וניתן מענה.

14
15 כבוד המשנה לנשיאה אי רובינשטיין: האם אפשר להגביר את תדירות הבדיקות לגבי מניעות,
16 נטען על שנתיים.

17
18 עו"ד ברט: היתה פנייה ואני יכול לומר בגדול באופן כללי מבחינת התייחסות ראשונית אני יכול
19 לתת מענה מגורמי הביטחון. לגבי העניין הזה, מבחינת מספרים, זו לא התמונה המלאה, אחוז
20 השיעור שלגביהם יש מניעה, לא מדובר פה חלילה באחוז ניכר מתושבי האזור. נושא המניעה
21 נבדק על ידי גורם ביטחוני, באמצעות מידע מודיעיני וכאשר הבדיקה נערכת התוקף של המניעה
22 לשנתיים, אבל כאשר אדם פונה שוב, לא צריך לחכות לשנתיים ויקבל מענה. לגבי סיכון יציאתו
23 של אדם לחול, שוב יש אפשרות להגיש השגה שתיבתן באם גורמי הביטחון עדיין עומדים על
24 המניעה.

25
26 עו"ד עודה: ככל שהמניעה נבדקת שאנו מגישים בקשות, אבל לצערי אנו לא מקבלים מענה,
27 אלא רק כאשר אנו מגיעים לביהמ"ש הנכבד.

28
29 עו"ד ברט: אף אחד בשולחן הזה לא אמר שהמצב טוב, נכון שהמצב טעון שיפור ואלה דברים
30 שאנו מוכנים לבדוק תוך 21 יום.

31
32 כבוד המשנה לנשיאה אי רובינשטיין: יכול להיות אם יש פניות, יכול להיות שיהיה משהו יותר
33 בכיר.

34
35 עו"ד ברט: השאלה היא הכמויות שהיא מאוד גדולה.
36 יכול להיות שצריך להיות דרג יותר גבוה.

37

כבוד השופט ע' פוגלמן : מקום רק שצריך בעל סמכות. אנו לא מדברים בכל הפניות.

1
2
3
4
5
6
7
8

ניתנה החלטה

קלדנית : ענת